

Den Haag, 21 maart 2019

Op 20 en 21 februari jl. vond in Parijs de plenaire vergadering plaats van de Financial Action Task Force (FATF). De FATF is een internationaal orgaan dat samen met zijn zusterorganisaties ruim 200 jurisdicties bestrijkt. Het doel van de FATF is het voorkomen en bestrijden op mondiaal niveau van het witwassen van geld, de financiering van terrorisme en andere hieraan verwante bedreigingen¹ voor de integriteit van het internationale financiële stelsel. De FATF heeft hiertoe internationale standaarden vastgelegd die landen geacht worden te implementeren in hun nationale wet- en regelgeving en beleid.

Ik informeer uw Kamer, mede namens de Minister van Justitie en Veiligheid, over de belangrijkste onderwerpen die tijdens deze vergadering zijn besproken, te weten:

- Uitwerking van de toepassing van de FATF-standaarden op «*virtual assets*» en relevante dienstverleners;
- Evaluaties van de effectiviteit van Finland en van de Volksrepubliek China in de preventie en bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering;
- Hoog-risico en overige jurisdicties die door de FATF gevolgd worden;
- Versterking van de bestrijding van terrorismefinanciering;
- Aanpassingen in de *governance* en het mandaat van de FATF ter voorbereiding op een ministeriële bijeenkomst in april; en
- *Guidance* over toepassing van de risicogebaseerde benadering in de advocatuur, accountancy en trustsector.

Een toelichting op deze onderwerpen treft u aan in bijgevoegd verslag.

De volgende plenaire vergadering zal plaatsvinden van 19 tot en met 21 juni 2019 in Orlando (VS). Ik zal uw Kamer na afloop van die vergadering opnieuw informeren over de uitkomsten daarvan.

De Minister van Financiën,
W.B. Hoekstra

¹ De FATF houdt zich op dit moment in beperkte mate ook bezig met de bestrijding van de financiering van proliferatie van massavernietigingswapens. Eén van de 40 FATF-standaarden is hierop gericht.

VERSLAG PLENAIRE VERGADERING FATF FEBRUARI 2019

Vergaderdatum: 21 t/m 22 februari 2019

Aanwezig: Vertegenwoordigers namens MinFin, MinJenV, DNB, OM en FIU-Nederland

Virtual assets

In oktober 2018 heeft de FATF de FATF-standaarden aangepast om te verduidelijken hoe deze moeten worden toegepast op activiteiten en ondernemingen in verband met «*virtual assets*»². Om effectieve regulering van en toezicht op «*virtual assets service providers*» te waarborgen heeft de FATF de details nader uitgewerkt. Er is overeenstemming bereikt over een concept voor een zogenaamde «*Interpretive Note*» (toelichting) bij de desbetreffende Aanbeveling 15 over nieuwe technologieën. De tekst hiervan zal in juni definitief worden vastgesteld, na consultatie van de private sector, specifiek op het terrein van girale overschrijvingen.³ Met deze verduidelijking beoogt de FATF een wereldwijde, consistente behandeling van *virtual assets* zeker te stellen, voor toepassing van AML/CFT⁴-regelgeving⁵.

Wederzijdse evaluatie van jurisdicties

Deze plenaire vergadering zijn de evaluatierapporten besproken van Finland en van de Volksrepubliek China. Door middel van *peer reviews* is beoordeeld of de nationale AML/CFT-regimes van beide jurisdicties niet alleen technisch voldoen aan de FATF-standaarden, maar ook effectief zijn. De rapporten worden naar verwachting in april 2019 gepubliceerd op de website van de FATF.⁶

Hoog-risico en overige jurisdicties die door de FATF gevolgd worden

De FATF publiceert twee lijsten waarop jurisdicties staan met strategische tekortkomingen in hun nationale regimes ter voorkoming en bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering. De eerste lijst is het zogeheten *public statement* en bevat jurisdicties die geen *commitment* tonen of onvoldoende voortgang hebben laten zien bij het aanpakken van hun strategische tekortkomingen en die een bedreiging kunnen vormen voor het internationale financiële systeem.⁷

² FATF gebruikt de term «*virtual assets*» in plaats van «*virtual currencies*» of «*crypto currencies*». Dit om te voorkomen dat de indruk ontstaat dat sprake is van een wettig betaalmiddel.

³ Zie <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/regulation-virtual-assets-interpretive-note.html>

⁴ AML/CFT = Anti-Money Laundering /Combating Financing of Terrorism, ofwel anti-witwassen en tegengaan van terrorismefinanciering.

⁵ De toepassing van de FATF-aanbevelingen op *virtual assets* impliceert geen regulering voor prudentiële doeleinden of met het oog op bescherming van consumenten of investeerders.

⁶ Zie [http://www.fatf-gafi.org/publications/mutualevaluations/?hf=10&b=0&s=desc\(fatf_releasedate\)](http://www.fatf-gafi.org/publications/mutualevaluations/?hf=10&b=0&s=desc(fatf_releasedate)). Van de 37 FATF leden zijn tot nu geëvalueerd Australië, België, Canada, China, Denemarken, Finland, Ierland, Italië, IJsland, Maleisië, Mexico, Noorwegen, Oostenrijk, Portugal, Singapore, Spanje, het Verenigd Koninkrijk, de Verenigde Staten, Zweden en Zwitserland. In het gehele FATF netwerk zijn inmiddels zo'n 60 landen geëvalueerd. De evaluatie van Nederland staat voorlopig gepland voor de periode 2020–2021.

⁷ <http://www.fatf-gafi.org/publications/high-riskandnon-cooperativejurisdictions/documents/public-statement-february-2019.html>

Noord-Korea staat weer vermeld in het *public statement* van 22 februari jl., met de oproep van de FATF aan alle leden en jurisdicties om effectieve tegenmaatregelen te nemen ter bescherming van het internationale financiële systeem.

Iran staat ook weer vermeld in het *public statement*, waarbij de oproep van de FATF om tegenmaatregelen te nemen tegen Iran sinds juni 2016 is opgeschort. Iran is toen begonnen de strategische tekortkomingen in zijn nationale AML/CFT-wetten weg te nemen op basis van een met de FATF overeengekomen actieplan. Dit actieplan is op 31 januari 2018 verstreken. Iran is echter nog steeds politiek geëngageerd aan het actieplan en maakt vorderingen in het wetgevingsproces. Gezien het voorgaande heeft de FATF wederom de oproep om tegenmaatregelen te nemen tegen Iran opgeschort, maar de FATF heeft wel zijn teleurstelling uitgesproken over het feit dat de het actieplan nog niet volledig is afgerond. De FATF verwacht dat in juni 2019 de noodzakelijke wetgeving in Iran in werking is getreden. Gebeurt dat niet, dan zal de FATF versterkt toezicht voorschrijven voor bijkantoren en dochtermaatschappijen van banken gevestigd in Iran, ter bescherming tegen de risico's die volgen uit de tekortkomingen in het Iraanse AML/CFT regime. In de tussentijd blijft Iran op het *public statement* staan met de oproep om verscherpt cliëntenonderzoek te verrichten bij zakelijke relaties en transacties met personen of entiteiten uit Iran. De tekst van het *public statement* is te vinden op de website van de FATF.⁸

De tweede lijst die de FATF publiceert, is getiteld *Improving global AML/CFT compliance*.⁹ Deze lijst bevat landen die strategische tekortkomingen hebben in hun nationale regimes ter voorkoming en bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering en die geëngageerd zijn om deze tekortkomingen aan te pakken. Deze plenaire vergadering is Cambodja aan de lijst toegevoegd, vanwege de strategische tekortkomingen in het nationale AML/CFT-regime van deze jurisdictie. Cambodja heeft zich politiek geëngageerd aan een FATF-actieplan om die tekortkomingen te adresseren. In totaal staan nu twaalf landen op deze lijst.¹⁰

De deelnemers van de Commissie meldplicht, inclusief alle toezichthouders op de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft) en vertegenwoordigers van meldingsplichtige instellingen, worden op de hoogte gesteld van de FATF-lijsten. Ook publiceren De Nederlandsche Bank en de Autoriteit Financiële Markten na elke plenaire vergadering een bericht op hun websites, met verwijzingen naar de nieuwe lijsten. Op diezelfde websites wordt toegelicht welke (aanvullende) maatregelen Nederlandse financiële instellingen dienen te nemen in het kader van de naleving van de Wwft, om het verhoogde risico ten aanzien van relaties met ingezetenen van deze landen en het uitvoeren van transacties van of naar deze landen te mitigeren.

Financiering van terrorisme

Een van de prioriteiten van de Verenigde Staten, als FATF-voorzitter 2018–2019, is het voorkomen en bestrijden van de financiering van terrorisme. Tijdens deze plenaire vergadering heeft de FATF een verklaring

⁸ Zie voetnoot 6.

⁹ <http://www.fatf-gafi.org/publications/high-riskandnon-cooperativejurisdictions/documents/fatf-compliance-february-2019.html>

¹⁰ De Bahama's, Botswana, Cambodja, Ethiopië, Ghana, Pakistan, Sri Lanka, Syrië, Trinidad en Tobago, Tunesië, Jemen en Servië.

vastgesteld met een overzicht van de stand van zaken over toezicht en bestrijding van terrorismefinanciering¹¹.

Aanpassingen in de *governance* van de FATF

Het wereldwijde belang van de FATF en zijn werkterrein is de afgelopen jaren toegenomen. Om ervoor te zorgen dat de thema's die de FATF behandelt op een strategisch coherente manier worden benaderd en om de *commitment* aan de FATF-standaarden verder te vergroten, hebben de FATF-leden besloten om ministers en senior beleidsbepalers intensiever te betrekken bij de werkzaamheden van de FATF. Eens in de vier jaar, te beginnen in april 2019, zal een ministeriële bijeenkomst plaatsvinden voor FATF-leden, in de marge van de voorjaarsvergaderingen van het Internationaal Monetair Fonds en de Wereldbank. Tijdens de komende bijeenkomst zal een nieuw mandaat voor de FATF worden besproken. Dan zal ook worden stilgestaan bij het 30-jarige bestaan van de FATF.

Overige

De plenaire vergadering van de FATF heeft een voorgangsrapportage aan de ministers van financiën en presidenten van de centrale banken van de G20 goedgekeurd. Dit rapport zal over enkele weken worden gepubliceerd.

Deze plenaire vergadering heeft de FATF drie *guidance papers* besproken die zijn gepubliceerd op de website van de FATF voor publieke consultatie¹². Het betreft *guidance* over toepassing van de risicogebaseerde benadering voor advocaten, notarissen, accountants en de trustsector. Deze documenten bevatten handvatten en voorbeelden voor marktpartijen en toezichthouders over hoe zij op een risicogebaseerde manier aan de AML/CFT-standaarden kunnen voldoen. Tijdens de FATF-bijeenkomst in juni zullen de *guidance papers* ter finale goedkeuring worden voorgelegd.

¹¹ <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/fatf-action-against-terrorist-financing-feb-2019.html>

¹² <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfgeneral/documents/public-consultation-guidance-tcsp.html>